

COL·LOQUIS I SESSIONS CIENTÍFIQUES: LA BIOÈTICA A CATALUNYA I LA SITUACIÓ DE CRISI ACTUAL

LA BIOÈTICA A CATALUNYA I LA SITUACIÓ DE CRISI ACTUAL

Marc-Antoni BROGGI i TRIAS,

Membre numerari de la RAMC i President del Comitè de Bioètica de Catalunya.

Estem immersos en una crisi, i no tant sols financera, que fa que es replantegin moltes coses en l'àmbit sanitari. El Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) ha volgut contribuir a la reflexió que es mereix el debat suscitat al seu entorn amb un document de reflexió sobre alguns valors axials a respectar, com són els de l'equitat i el de responsabilitat amb un document: *El principi de justícia en el sistema sanitari* que es pot trobar al link del Comitè:

http://comitebioetica.cat/wp-content/uploads/2012/05/recomanacions_professionals_final_vida.pdf

En ell s'hi recorda que hem preferit un model de societat compromès amb la justícia a l'hora de distribuir entre tots els beneficis i les càrregues, que es basa en la solidaritat que ens devem els uns als altres, i sobretot envers els més vulnerables. El Comitè creu que és important mantenir el compromís amb un model així, en el qual es comparteixen els riscos entre sans i malalts, rics i pobres, joves i vells. Resulta lògic que la situació actual obligui a imaginar formes més eficients per a la seva continuïtat, però hem d'estar amatents a que no disminueixin de fet la protecció i el benestar dels ciutadans. És una anàlisi que no pot limitar-se a un càlcul utilitarista que invoqui una "sostenibilitat" en el mercat, i ha de tenir en compte la preservació d'uns valors que tenen gran pes i vigència entre nosaltres i pel nostre futur.

És cert que des de la bioètica fins ara la reflexió s'ha dedicat prioritàriament al tractament dels conflictes entre professionals i pacients, i que des d'ella s'ha reivindicat sobretot el respecte a l'autonomia de les persones en la clínica i en la recerca; però ara ha vist que convé que estengui la seva mirada crítica al tractament de l'equitat en els diferents nivells de decisió sanitària, descobrint matisos a fer i límits a no traspassar. Per a

un enfocament realista ha de propiciar l'augment de coneixements i aprofitar el seu hàbit en la deliberació interdisciplinària i independent per contribuir al rigor i a la transparència. El debat hauria de ser prou valent com per poder denunciar fins i tot alguns mals usos, ja siguin del poder polític, com quan confon el fet d'evitar ineficiències amb el mer estalvi, ja sigui del poder professional, com quan assimila les reivindicacions laborals o corporatives amb l'interès general de la població; i això per posar només dos exemples evidents.

El CBC vol propiciar la racionalitat en les actuacions i en les reaccions, insistint en que, de moment (i abans de parlar de cap model concret), és imperatiu acceptar el respecte *prima facie* als drets dels ciutadans a l'equitat per accedir al sistema sanitari i a rebre en ell el tracte digne que mereix cadascú sense discriminació. Només al voltant d'aquests dos eixos es pot intentar després ajustar l'eficiència de forma prudent i enraonada.

També la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya vol participar en aquest debat i, precisament per iniciar-ne la participació, ha organitzat aquesta taula en la qual tenim la sort de presentar uns ponents excel·lents. Per un costat Àngel Puyol, professor de filosofia i d'ètica de la Universitat Autònoma de Barcelona i que ha tractat des de fa molts anys els problemes relacionats amb la justícia en el camp de la salut. Ell va ser un dels principals redactors del treball del Comitè al que ens hem referit. Per altre costat, Màrius Morlans, nefròleg és president de la comissió Deontològica del COMB i membre del Comitè de Bioètica de Catalunya. El primer ens parlarà dels valors que sustenten els posicionaments col·lectius en aquest àmbit, i el segon de la responsabilitat individual i corporativa dels professionals de la salut.